

- Βρείτε στην προθήκη το μολυβδόβουλλο του Κωνσταντίνου Ζ' Πορφυρογέννητου

α' πλευρά (εμπροσθότυπος)

β' πλευρά (οπισθότυπος)

Ξέρετε ότι...

ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Ζ' Πορφυρογέννητος έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις επιστήμες, όπως τα μαθηματικά, την αστρονομία, την αρχιτεκτονική, αλλά και για τις τέχνες. Θυμηθείτε τον αυτοκράτορα Ζ' Πορφυρογέννητο όταν φτάσετε στο αντίστοιχο κεφάλαιο της ιστορίας.

- Ποια πρόσωπα διακρίνετε στο μολυβδόβουλλο;

α' πλευρά:

β' πλευρά:

Ξέρετε ότι...

οι αυτοκρατορικές σφραγίδες μοιάζουν πολύ με τα σύγχρονά τους νομίσματα και απεικονίζουν τα ίδια σύμβολα. Τα αυτοκρατορικά σύμβολα που απεικονίζονται στις σφραγίδες είναι το στέμμα (το βασικό σύμβολο του αυτοκράτορα) που συνήθως έχει σταυρό και πρεπενδούλια, δηλαδή αλυσίδες διακοσμημένες που κρέμονταν από τις δυο πλευρές του προσώπου, η σφαίρα (συμβολίζει τον κόσμο), το σκήπτρο και το λάβαρο (ασημένιος σταυρός).

- Με ποια από τα σύμβολα που περιγράφονται παραπάνω απεικονίζεται ο αυτοκράτορας στο μολυβδόβουλλο;

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Λεωφ. Στρατού 2, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2313 306422

<http://www.mbp.gr>

Γνωρίζω τις βυζαντινές σφραγίδες

Από τις βούλλες στις IPΞ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

«Από την εικονομαχία στη λάμψη των Μακεδόνων και των Κομνηνών»

Τι ήταν τα μολυβδόβουλλα;

Τα μολυβδόβουλλα (ή βούλλες) ήταν προσωπικές σφραγίδες που τις χρησιμοποιούσαν για να σφραγίζουν τα έγγραφα στο Βυζάντιο. Με τον τρόπο αυτό εξασφάλιζαν α. το απόρρητο και την ασφάλεια της αλληλογραφίας β. τη γνησιότητα της υπογραφής του αποστολέα και γ. την εγκυρότητα του εγγράφου. Από τα μολυβδόβουλλα παίρνουμε προσωπικές πληροφορίες για τους κατόχους τους (όπως όνομα και ιδιότητα).

► Με ποιους τρόπους εξασφαλίζουμε εμείς σήμερα την εγκυρότητα ενός εγγράφου;

(σημειώστε τις σωστές απαντήσεις)

- με το γραμματόσημο
- με τη σφραγίδα
- με την υπογραφή
- με την ψηφιακή υπογραφή
- με τον φάκελο
- με το βουλοκέρι

► Βρείτε στην προθήκη το μολυβδόβουλλο του αυτοκράτορα Τιβέριου Γ΄

α΄ πλευρά (εμπροσθότυπος)

β΄ πλευρά (οπισθότυπος)

Ξέρετε ότι...

τα μολυβδόβουλλα των Βυζαντινών από τη μία πλευρά συνήθως είχαν θρησκευτικό θέμα. Απεικόνιζαν είτε την Παναγία βρεφοκρατούσα, είτε τον Χριστό ή κάποιον άγιο που ο κάτοχός τους θεωρούσε προστάτη του. Από την άλλη πλευρά είχαν το όνομα του κατόχου, μια επιγραφή ή το πορτραίτο του αυτοκράτορα αν το μολυβδόβουλλο ήταν αυτοκρατορικά.

Ξέρετε ότι...

ο αυτοκράτορας Τιβέριος Γ΄ (698-705) προσπάθησε να αναδιοργανώσει τις ναυτικές και χερσαίες δυνάμεις της αυτοκρατορίας για να αντιμετωπίσει τους Άραβες, ενώ επισκεύασε για αυτό το λόγο τα θαλάσσια τείχη της Κωνσταντινούπολης. Θυμηθείτε τον Αυτοκράτορα Τιβέριο Γ΄ όταν φτάσετε στο αντίστοιχο κεφάλαιο της ιστορίας.

► Ποια πρόσωπα πιστεύετε ότι απεικονίζονται στο μολυβδόβουλλο;

α΄ πλευρά:

β΄ πλευρά:

Ξέρετε ότι...

η αυτοκρατορική ενδυμασία αποτελείται από τη χλαμύδα (μακρύ πορφυρό μανδύα) και τον λώρο (μακρόστενο τμήμα υφάσματος διακοσμημένο με πολύτιμους λίθους). Εναλλακτικά, ο αυτοκράτορας μπορεί να φοράει στρατιωτική στολή (κράνος με σταυρό, θώρακα και ασπίδα).

► Παρατηρήστε προσεκτικά την εικόνα του αυτοκράτορα και σημειώστε αυτά που φοράει και κρατάει.

- στέμμα
- ασπίδα
- δόρυ
- σκήπτρο
- κράνος με λοφίο
- σφαίρα
- θώρακα

Διπλωμένο έγγραφο με μολυβδόβουλλο για την εξασφάλιση της γνησιότητάς του. Συλλογή Μονής Βλατάδων

Ξέρετε ότι...

για τις σφραγίδες, εκτός από το μολύβι, οι Βυζαντινοί χρησιμοποιούσαν και άλλα υλικά, όπως χρυσό, άργυρο και κερί. Χρυσές σφραγίδες χρησιμοποιούσαν μόνο οι αυτοκράτορες και μόνο για εξαιρετικά επίσημα έγγραφα τα οποία ονομάζονταν χρυσόβουλλα. Την ιδιωτική τους αλληλογραφία όμως τη σφράγιζαν με μολυβδόβουλλα, ίδια με τα χρυσόβουλλα.

► Μπορείτε να σκεφτείτε γιατί δεν σώθηκαν πολλές σφραγίδες από κερί;

Ξέρετε ότι...

το βάρος των χρυσών σφραγίδων ποίκιλε και ήταν ανάλογο με το βάρος του νομίσματος της εποχής, ενώ εξαρτιόταν και από τη σπουδαιότητα του παραλήπτη. Τα χρυσόβουλλα προς τους ξένους ηγεμόνες και προς τον Πάπα είχαν βάρος δύο χρυσών νομισμάτων. Για τους βασιλείς της Αρμενίας, τους Πατριάρχες της Αντιόχειας, της Αλεξάνδρειας και της Ιερουσαλήμ τα χρυσόβουλλα ζύγιζαν όσο τρία χρυσά νομίσματα. Για τον Άραβα χαλίφη της Βαγδάτης τα χρυσόβουλλα ζύγιζαν όσο τέσσερα χρυσά νομίσματα.

► Αφού διαβάσετε το κείμενο, τι συμπεράσματα βγάξετε για τη σπουδαιότητα των προσώπων;

Οι βυζαντινοί αυτοκράτορες ως πιο σημαντικό θεωρούσαν τον

Λιγότερο σημαντικό θεωρούσαν τον
